

Politik Bilim

Krizde teknolojiyi tetiklemek (4)

Aykut Göker

<http://www.inovasyon.org>; hagoker@ttmail.com

Pek çok ülkede hükümetlerin, krizi aşmak için başvurdukları yollardan birinin kamu kaynaklarından yaptıkları harcamalarla teknolojiyi tetiklemek olduğunu artık biliyoruz. Bu harcamalarını, âcilen yürürlüğe koydukları, yeni yatırım ve kamu tedarik politikalarına dayandırıyorlar. Üç haftadır sözünü ettiğim Amerikan yasası buna ilişkin tipik bir örnek. Yaptığımız incelemede de gördük ki, bu yasada ifadesini bulan Amerikan yatırım politikasında enformasyon ve iletişim altyapı yatırımlarının önemli bir ağırlığı var. Ayrıca, OECD'nin yayımladığı bir makaleden, başka ülkelere de bu tür altyapı yatırımlarının kamudan fon sağlanarak hızlandırıldığını öğrenmiş olduk.

Geçen haftaki yazımı bitirirken demiştim ki: *“Bunları okuyunca bizdeki ‘3G Devrimi’ akla geliyor. Sonuç olarak bu da ülkemiz insanının, daha gelişkin bir enformasyona erişim ve iletişim ağına, daha gelişkin cep telefonlarıyla bağlanması değil mi? Gerçekten bizde de hükümet, krizi aşma yolunda bir uçtan da teknolojiyi mi tetikledi? Hem de ABD ve diğerleri gibi, isabetli bir alanda!”* Ve hemen eklemiştim: *“Bu işte bir gariplik var ama ne?”*

Burada, bir mobil iletişim ağına sâdece cep telefonlarıyla bağlanmak söz konusu değil elbette. Reklamlarda o nokta öne çıkıyor ve bizim insanlarımızın çoğunu da, aslına bakarsanız işin o yönü -görüntülü konuşmak- ilgilendiriyor ama, bu ağa bilgisayarlarla da (USB bağlantısına takılacak bir ‘3G modem’le) bağlanılabiliyor. Peki o zaman, cep telefonumuz aracılığıyla görüntülü olarak iletişim kurabilmek ya da hizmet aldığımız operatörün kapsama alanındaki her noktadan, bilgisayarımızla internete, hem de çok yüksek bir hızda bağlanabilmek; ve bu ağ üzerinden ileride sunulabilecek daha gelişkin hizmetlerden yararlanabilmek; ve de bütün bu imkânları Türkiye’de de bulabilmek fena bir şey mi? Hayır, iyi bir şey... O zaman, gariplik olan ne?

Gariplik, olayın, ‘Türkiye teknolojide gerçekten olağanüstü bir atılım yapıyor’ havasında takdiminden kaynaklanıyor ve pek çok insan, bu takdim biçiminin etkisinde kalarak; ‘yahu, Türkiye’de teknolojide atılım filan olmaz; hükümetin de, ‘teknolojide atılım yaparak krizi aşalım’ gibi bir derdi olmaz; onun için bunda bir gariplik var,’ diye düşünüyor.

Böyle düşünen doğru düşünüyor. “3G Devrimi” olarak takdim edilen olay, gerçekte, kısaca ‘3G’ olarak anılan bir ‘mobil’ iletişim teknolojisi standardına uygun ürün ve hizmetlere sonunda Türkiye pazarının da açılmasından ibârettir. Hükümetin buradaki rolü de pazarı açma iznini vermek olmuştur. Böylece, bütün dünyada 7-8 yıldır kullanılmakta olan bir teknolojinin ürünlerini biz de kullanmaya başlayacağız. Bilindiği gibi, anılan standarda uygun hizmetler, ticarî ölçekte, Japonya’da 2001’de, G. Kore’de 2002’de, ABD, Avustralya ve Avrupa’da (ilk Birleşik Krallık ve İtalya’da olmak üzere) 2003’te; G. Afrika Cumhuriyeti’nde 2004’te verilmeye başlandı. Bizde de Telekomünikasyon Kurumu, bu standarttaki hizmetlerin Türkiye’de de verilebilmesi için, 2007 başlarında ‘frekans bandı’ tahsis ihalesi açtı; sonuç alınamadı. Yenilenen ihale 2008 Kasım’ında sonuçlandı. Üç mobil iletişim operatörünün 3G standardında hizmet sunmaya başlamaları bu ihaleyle oldu.

Sözün kısası, başka ülkeler, krizi fırsat bilip, iletişim ağlarındaki genişletme ve iyileştirme yatırımları için kamu kaynaklarını seferber ederek, kendi firmalarının üretimlerini artırıp yeni ürün ve yeni teknolojiler geliştirmelerini tetiklemekle uğraşırken, bizim hiç böyle dertlerimiz olmuyor. Bizim derdimiz, onların geliştirdikleri teknolojilerin ürünlerini satın alıp

kullanabilmek... 7-8 yıllık bir gecikmeyle de olsa bunu yapmayı “devrim” sayıyoruz. Bu minval üzere gidersek, günümüz kriz ortamında tetikledikleri iletişim teknolojilerinin yeni ürünlerini de 7-8 yıl sonra kullanmaya başlayıp bir “devrim” de o zaman yaparız!

CBT. 28 Ağustos 2009